2019. november 28., csütörtök

P9_TA(2019)0082

Az Airbus-ügyben hozott WTO-határozat európai mezőgazdaságra gyakorolt hatásának kezelésére szolgáló intézkedések

Az Európai Parlament 2019. november 28-i állásfoglalása az Airbus-ügyben hozott WTO-határozat európai mezőgazdaságra gyakorolt hatásának kezelését szolgáló intézkedésekről (2019/2895(RSP))

(2021/C 232/10)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) választottbírája által az Airbusnak nyújtott támogatással kapcsolatos ügyben 2019. október 2-án hozott döntésre, amelynek értelmében az USA-nak 7,5 milliárd USD (6,8 milliárd EUR) értékű, az uniós exporton érvényesíthető ellentételezésre van lehetősége,

— tekintettel a WTO vitarendezési testületének 2019. október 14-i hivatalos döntésére, amely szabad jelzést adott ezeknek az ellenintézkedéseknek,

— tekintettel az USA azon 2019. október 18-i döntésére, hogy egyes agrár-élelmiszeripari termékekre és egyes nemmezőgazdasági termékekre 25 %-os, nem mezőgazdasági termékekre pedig 10 %-os új értékvámot vezet be,

— tekintettel a belső piacon és harmadik országokban megvalósított, mezőgazdasági termékekre vonatkozó tájékoztatásnyújtási és promóciós intézkedésekről és a 3/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. október 22-i 1144/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [1] (a továbbiakban: a promóciós rendelet) vonatkozó rendelkezéseire, valamint a belső piacon és harmadik országokban megvalósított, mezőgazdasági termékekre vonatkozó tájékoztatásnyújtási és promóciós intézkedésekről szóló 2020. évi munkaprogram elfogadásáról szóló, 2019. november 18-i bizottsági végrehajtási határozatra,

— tekintettel a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [2] (az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet) vonatkozó cikkeire,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel az USA az EU-28-ból származó mezőgazdasági export első számú célállomása, amely 2018-ban 22,3 milliárd EUR-t tett ki (az összes agrár-élelmiszeripari export 16,2 %-a), ezért érték és mennyiség tekintetében egyaránt pótolhatatlan piacot képvisel;

B. mivel az 1,1 milliárd EUR-nak megfelelő új vámok 4,3 milliárd EUR értékű uniós agrár-élelmiszeripari exportot érintenek (a teljes ellenintézkedés értékének 60 %-a);

C. mivel elsősorban az Egyesült Királyságot, Franciaországot, Spanyolországot, Olaszországot, Németországot és Írországot sújtja az USA döntése, ami más uniós tagállamok agrár-élelmiszeripari ágazataira is kedvezőtlen hatással lesz;

D. mivel az USA szankciói főképpen az igen magas hozzáadott értékű, gyakran uniós minőségvédelmi rendszerek oltalma alatt álló, emblematikus uniós termékeket célozza (bor és szeszesitalok, például a házasítatlan malátawhisky, olívaolaj, illetve tej- és hústermékek, például vaj és sajt);

---

[1] HL L 317., 2014.11.4., 56. o.
[2] HL L 347., 2013.12.20., 671. o.

E. mivel a szankciók kisebb mértékben ugyan, de más mezőgazdasági termékeket érintenek, például az étkezési olajbogyót, sertéshúst, kávét, édes kekszeket, feldolgozott gyümölcsöket, citrusféléket, kagylókat, likőröket és a kasmírt;

F. mivel az orosz embargó után ismét a mezőgazdasági termelők és az agrár-élelmiszeripari lánc szereplői lettek egy olyan nem mezőgazdasági kereskedelmi konfliktus áldozatai, amelyre nincs befolyásuk, és az Egyesült Államok e vámok alkalmazására vonatkozó döntése határozatlan ideig érvényben maradhat, mindaddig, amíg a tagállamok eleget nem tesznek az Airbus-vitáról szóló WTO-határozatnak;

G. mivel az Egyesült Államok ellenintézkedései tovább növelik a gazdasági és jogi bizonytalanságot az európai termelők számára egy olyan ágazatban, amely jellege miatt már így is ingatag, és még bizonytalanabbá teszik az EU belső piacát, amelynek az oroszországi embargó okozta zavarokkal is szembe kell néznie, és fel kell készülnie az Egyesült Királyság EU-ból való esetleges kilépésének gazdasági következményeire;

H. mivel elképzelhető, hogy az Egyesült Államok – saját jogrendjének rendelkezései szerint – egy úgynevezett „vámkörhintát"indít be, amely más termékekre is továbbgyűrűzne, és felerősítené az ellenintézkedések gazdasági következményeit, aránytalan hatást gyakorolva az agrár-élelmiszeripari ágazatra;

I. mivel a Boeingnek nyújtott támogatásokkal kapcsolatos WTO-vita még mindig nem zárult le;

J. mivel egyes ágazatok, például az étkezési olajbogyó esetében (amelyet már 2017 novembere óta USA-vámok sújtanak) az Egyesült Államok döntése tovább veszélyezteti a belső piac már amúgy is törékeny helyzetét, míg más, jól működő ágazatok – például a bor-, whisky- és tejágazat – esetében fennáll a veszélye annak, hogy a piac egészében súlyos zavarokat okoz; mivel ezért egy ilyen döntés veszélybe sodorná a növekedést, a beruházásokat és a munkahelyteremtést, illetve a versenyképesség és a hosszú évek alatt megszerzett piaci részesedés jelentős csökkenéséhez vezetne, amiből nehéz lesz felépülni;

K. mivel a vámok az Atlanti-óceán mindkét partján a fogyasztók számára jelentős áremelkedéshez, a vállalatok számára pedig gazdasági veszteségekhez és munkahelyek megszűnéséhez vezetnek, ami végső soron az EU-n és az USA-n kívüli termelők érdekeit szolgálja;

L. mivel a jelenlegi uniós szabályok szerint nem lehet újraprogramozni az Egyesült Államok piacára irányuló, már jóváhagyott promóciós kampányokat, és egyes, a nagyon nagy értékű termékek népszerűsítése érdekében már meghozott intézkedések hatástalanok lesznek, ha sor kerül az USA-vámok alkalmazására;

M. mivel az uniós mezőgazdaság – amely természeténél fogva már eleve különösen érzékeny – egyre inkább integrálódik a nemzetközi piacokba, így hangsúlyosabbá válik az átfogó konstruktív kereskedelmi kapcsolatok valamint a fogyasztók igényeinek megfelelő, kiváló minőségű terményeket kínáló élelmiszer-ellátási lánc fenntartásának fontossága;

1. mélységes aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az EU agrár-élelmiszeripari ágazata az agrár-élelmiszeripari lánc egészében járulékos veszteségeket szenved az Egyesült Államok ama határozata miatt, hogy az Airbus-vita következményeként ellenintézkedéseket vezet be az Európai Unióval szemben; elfogadhatatlannak tartja, hogy a mezőgazdasági ágazatnak kelljen viselnie egy tőle teljesen független ágazatban keletkezett jogvita költségeinek nagy részét; helyteleníti azt a döntést, hogy ilyen sok mezőgazdasági termékre vámot vetnek ki;

2. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az USA nem vesz részt az EU arra irányuló kísérleteiben, hogy a vámok alkalmazását megelőzően még időben tárgyalásos megoldást találjon; hangsúlyozza aggodalmát amiatt, hogy az Egyesült Államok az Airbus és a Boeing között régóta fennálló vitával összefüggésben mindeddig nem volt hajlandó együttműködni az EU-val annak érdekében, hogy megfelelő időben megoldás szülessen;

3. támogatja a Bizottságot erre irányuló erőfeszítéseiben, és sürgeti, hogy továbbra is próbáljon tárgyalásos megoldásokat találni a két fél közötti jelenlegi kereskedelmi feszültségek enyhítésére;

4. hangsúlyozza, hogy összehangolt és egységes uniós válaszra van szükség, különösen mivel az Unió álláspontjának megosztása érdekében a vámokat úgy alakították ki, hogy egyenlőtlenül érintsék a különböző tagállamokat;

2019. november 28., csütörtök

5. felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon az uniós agrár-élelmiszeripari piac helyzetét, a vámok alkalmazásából eredő zavarokat, más piaci fejleményekkel – többek között a folyamatban lévő orosz embargóval – együttesen halmozódó hatásokat, valamint a máshová irányított termékek élelmiszerláncra gyakorolt dominóhatását;

6. sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg ezen ellenintézkedéseknek az érintett ágazatokra és a belső piacra gyakorolt hatását, és amennyiben indokolt, a WTO szabályaival összhangban és a költségvetés keretein belül mozgósítson gyors támogatást a leginkább érintett ágazatok számára; ezzel összefüggésben mély sajnálatának ad hangot amiatt, hogy a 2020. évi költségvetésben nem áll rendelkezésre megfelelő finanszírozás e célokra;

7. felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra az egységes közös piacszervezés keretében alkalmazott eszközök, például a magántárolási rendszerek és a piacról való kivonás alkalmazását, valamint a belső piacon felmerülő zavarok kezelésére szolgáló bármilyen új vagy más, rendelkezésre álló eszközöket és megfelelő intézkedéseket;

8. üdvözli a Bizottság bejelentését, hogy felül fogja vizsgálni az ágazati és horizontális promóciós rendelet hatálya alá tartozó jelenlegi másodlagos jogszabályokat annak érdekében, hogy a piaci szereplők meghosszabbíthassák az USA-ba tervezett promóciós kampányaikat, illetve nagyobb rugalmasságot tegyen lehetővé számukra a harmadik országokban jelenleg folyó promóciós kampányok irányítása során, hogy e piaci szereplők reagálhassanak és megerősíthessék tevékenységeiket az USA-ban, valamint ellensúlyozhassák a fogyasztókat érő hatásokat, illetve szükség esetén – az Egyesült Államok piacára már jóváhagyott tevékenységek átprogramozásával – alternatív piacokra összpontosíthassanak; kéri a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb vezesse be ezeket a módosításokat, és fogadjon el további intézkedéseket annak érdekében, hogy a promóciós rendelet keretében nagyobb rugalmasság álljon rendelkezésre a promóciós kampányok irányítása terén;

9. hangsúlyozza, hogy az egyesült államokbeli szankciók kivételesek, amelyeket a piaci szereplők nem láthattak előre és így nem is tudtak volna azokat kezelni; ezért kéri a Bizottságot, hogy oly módon igazítsa ki a felügyeleti és ellenőrzési szabályokat, hogy azok ne büntessék a gazdasági szereplőket a promóciós intézkedésekhez szükséges vagy a már tervezett promóciós intézkedések végrehajtásának elmaradásából adódó elkerülhetetlen kiigazítások miatt;

10. felhívja a Bizottságot, hogy a promóciós rendelet 2. és 9. cikkével összhangban hajtson végre olyan horizontális tájékoztatási és promóciós intézkedéseket, amelyek magas szintű missziók, nemzetközi jelentőségű kereskedelmi vásárokon és kiállításokon való részvétel formáját ölthetik, és amelyek célja az érintett termékek imázsának javítása és reklámozásának fokozása;

11. megjegyzi, hogy e sajátos piaci probléma miatt a Bizottságnak fontolóra kellene vennie a promóciós rendelet 15. és 19. cikkében foglalt rendelkezések alkalmazását annak érdekében, hogy támogassa azokat a gazdasági szereplőket, amelyeknek fokozniuk kell az USA piacára való belépésre irányuló erőfeszítéseiket, továbbá segítse azokat a belépés előtti korlátok csökkentésében;

12. kéri, hogy a Bizottság hagyjon jóvá a rendelkezésre álló tartalékokból további felhívásokat, a 2019. évi promóciós előirányzatok növelésével együtt, mivel az éves költségvetést már lekötötték, annak érdekében, hogy elejét vegyék az Egyesült Államok ellenintézkedéseire való gyors reagálás késedelmeinek;

13. támogatja a horizontális promóciós rendelet javítását a nemzeti kereskedelmi promóciós irodák szakértelmére támaszkodva, annak érdekében, hogy segítse a gazdasági szereplőket a harmadik piacokon pozíciójuk kiszélesítésében és megszilárdításában, valamint abban, hogy új értékesítési lehetőségeket találjanak az uniós termékek számára, tekintettel a KAP reformjára és a promóciós rendelet következő felülvizsgálatára;

14. hangsúlyozza, hogy ilyen körülmények között el kell kerülni a KAP költségvetésének további csökkentését, és folytatni kell a KAP válságtartalékának reformját, mivel a mezőgazdasági ágazatot egyre inkább ingadozások és politikai indíttatású nemzetközi válságok sújtják, amelyek erős és hatékony költségvetési választ igényelnek;

15. hangsúlyozza, hogy diverzifikálni kell az exportpiacokat és biztosítani kell az USA vámjai által érintett agrár-élelmiszeripari termékek piacra jutását azáltal, hogy felszámolják azokat a tartósan fennálló technikai korlátokat, amelyek megakadályozták a piaci szereplőket abban, hogy teljes mértékben kihasználják az egyéb kereskedelmi megállapodások szerinti exportlehetőségeket;

16. ismételten hangsúlyozza a szabad kereskedelem és a nyitott piacok iránti elkötelezettségét, mivel ezek az USA-ban és az EU-ban egyaránt számos kis- és középvállalkozás számára bővítették a gazdasági és foglalkoztatási lehetőségeket, hangsúlyozza továbbá az EU és az USA számára kölcsönösen előnyös konstruktív kereskedelmi kapcsolatok fontosságát;

17. hangsúlyozza, hogy támogatja a szabályokon alapuló kereskedelmi rendszer megőrzését és a WTO intézményét, ugyanakkor elismeri az átfogó reform szükségességét, különös tekintettel a WTO Fellebbezési Testületére;

18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.